

TELEGRAPHUL ROMANU

Telegraful este de două ori pre septembra:
Duminică și Joi'ă. — Prenumeratia se
face în Sabiu la expediția foieș, pre abur la
c. r. poște cu bani gât'ă prin scrisori francate,
adresate către expediția. Pretul prenumera-
tiei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pe-

Nr. 43.

ANULU XXIII.

Sabiu in 113 Iuniu 1875.

În ceea ce privește părțile ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciele din Monarhia pre unu anu 8 fl. ieră pre
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime, si tieri
streine pre unu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratele se plătesc pentru întâia ora
cu 7 cr. și urmă, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr., er.
si pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. e.

Scrisori din Rusia și din Polonia.

Falsile prevederi ale lui de Bismarck. — Viitorile alegeri în Bavaria. — Afacerea dela Podgorită. — Muntegrenii, serbi și români.

Pentru puterile cuceritoare este unu punctu de perielie,* că și pentru planete, pre care punctu de către trecu incepu mersulu loru scobitorioru, și nai putienu norocite că aceste cor puri celeste, odata scoborite sub orizontu, ele nu se mai reurca. De sigură, ca omului de statu celu mai preveditoriu și este cu greu sa indice momentul precis, când o putere trece preste acestu punctu, după cătuva tempu insa se obsevă ca l'a trecutu după gresiile ce o facu sa comita orgoliul ei inbetatu si orbitu. Atunci aliatii ei, miscati de unu felu de instinct de conservare, hesita a mai face multu tempu causa comună cu dens'a, pre căndu inimicii ei invinsi si reiau cu incetul cu incetul curagiu si fortie. I se arata inca din tōte pările, o mare diferența in forme: i se facu protestari de amicia, seu celu putienu de dorintă de a remané in pace cu dens'a; golul inse se face in giurul ei, si fiindu ca gresialele politice conduce de ordinariu la nisice gresieli si mai mari inca, vine unu momentu, in care tōte interesele calcate in piciore seu amerintiate se unescu contra ei la unu resbelu de mōrte, si acesta este inceputul sfersitului, cum dicea d. de Talleyrand.

Prusia mi-se pare ca intra in momentul acesta in periodul de isolare. I se face din tōte pările mari politie, dara si optescu la urechia ca sa resiste la pretentiile ei, si marele omu care conduce destinatele ei nu face de cătu gresieli preste gresieli. — A recunoscutu insusi ca s'a inselatu grōsnicu credințu ca a sdobilu pre Francia prin contributiunea de cinci miliarde. Ea le-a platit si este astazi de siguru multu mai considerata de cătu cum era in ultimii ani ai celui de alu doilea imperiu.

In afacerile Ispaniei elu a fostu asemenea nenorocită si s'a acoperit de ridicol. Elu nu pare mai norocită in politică sea in privința Austriei. Eră convinsu ca ea va cadea de sine-si in bratiele lui, si a facutu pre Germania prusiana sa ia fatia cu dens'a rolulu ce a jucat Rusia fatia cu Polonia in celu din urma secolu; si iata ca Austria se reorganiză, se radica, se léga in amicie cu Itali'a, si cine scie de cătu ea nu arunca priviri simpatice spre Francia? Cea ce este sigură, e ca Franciscu Iosif, famili'a si armat'a sea n'au uitatu Sadov'a. Cea mai grava, cea mai neinteligă din gresialele d-lui de Bismarck este fainos'a sea lupta pentru civilisatiune (Kultur-Kampf) in care Prusia para sita cu totulu de puterile care pâna acum mergeau cu dens'a, este singura contra catolicismului in lumea intrăgă si in fatia pericolului unei secesiuni forte probabile in sinulu Germaniei.

Eata ceea ce raportea in acesta privintia o corespondintă din Potsdam, publicata in "Czas" din Cracovi'a, diurnalul care are in totu-dén'a ran senemente forte sigure.

Camer'a deputatilor Bavariei, numita in 1869, si-a terminat sesiunea, si in căteva luni se voru face

*) Punctul din orbita unei planete când este mai aproape de soare.

alegerile pentru sesiunea legislativa din 1876 pâna la 1881. Pre tempul alegerilor din 1869, cestiunea religioasa nu era inca sulevata; nu erau in jocu de cătu interese politice si numai două partide erau fatia in fatia; partitul conservatoriu care voia sa conserve independența Bavariei, si partitul liberalu care o impingea la unirea cu confederatiunea Germaniei de Nordu.

Alegerile dedusera acelasi număr de voturi si uneia si celei-lalte din partide, si acestu rezultat preste sperantile d-lui Lutz, care este liberalu si prusophilu. Elu a si guvernaturu cu o camera impartita in două jumetări egale si a preferit sa faca neconveniente lucrări de echilibristu de cătu sa faca apel la noue alegeri, convinsu ca ele i-aru tramite o majoritate conservatoriu. Acum elu nu poate sa mai comprete pre acesta balanta egala a partitelor in camera. Bavaria are, dintr-o populatiune de cinci milioane de suflete, trei milioane si jumetate de catolici, si toti, ori care au fostu mai nainte opiniunile loru politice, s'au unitu contr'a turbării religioase a d-lui de Bismarck.

Influentii clerului va mentine rendurile strinse ale acestei armate catolice; dara si printre protestanti suntu inca o multime de separatisti, adeverati patrioti bavarezi.

Fia care si aduce aminte ca pre tempul resbelului din 1870, Bavarezii se vecsau, forte cându ii cufundă cineva cu prusienii. El diceau cu mandrie: "Noi nu suntem prusieni, suntem bavarezi", si resbelul, departe de a-i apropiă unii de altii prin camaraderie de armă, i-a săpăratu din contra multi mai tare de cătu cum erau Generalii prusieni menigaiu pre cătu le era posibilu pre ai loru mai multu si espuneau pre bavarezi la focul celu mai mortal, la marsiurile si la ostenele cele mai mari, si ei au tienutu socotela: Trebitie sa mai adaugămu pre lângă acestea, ca afara de regale Ludovicu care este mūsicanțu, vagueristu, flacau de principiu, etc., tota famili'a regale, dela regin'a-muma, pâna la celu mai june dintre principi, este ostila Prusiei, atât din patriotismu, din mandria de rasa, cătu si pentru legatur'a cu religiunea catolică. Toti cei ce incongiura pre acesti principi, si in genere mai tota aristocrati'a bavareza are aceleasi simtiamente.

Astfelui fiindu starea lucruri fizice care poate sa judece acum ceea ce voru fi alegerile. Corespondentul diarului "Czas" crede ca celu putienu două treimi ale viitoriei camere voru fi separatiste, si afirma ca a afiatu dintr-o sursa forte sigura ca d. de Bismarck a incredintat unuia dintre agentii sei celu mai dibaci si celu mai hotarit, pre care nu voiesce sa-lu numesca, acesta poate ca este d. Radovitz, secret'a missiune de a merge in Bavaria sa lucreze pre lângă rege, pre lângă ministeriu si pre lângă omenii cei mai influenti, spre a inflatură, cu orice pretiu, acestu pericolu pentru politică sea; caci exemplul Bavariei poate sa tirasca si alte state din Germania. Elu va impinge pre regele sa ia hotariri estremi; ii va cită poate exemplul Prusiei, cându in periodul dela 1862 pâna la 1866 regele a disolvat de cinci ori camer'a; ca in fia-care data fortele oposiției crescău; ca in cea din urma data par-

titulu guvernului era redus la 11 voturi, si ca a sfarsit cu toate acestea prin a face sa triumfe politica sea de pregatiri resboinice legitimata apoi prin succesul dela Sadov'a.

Dupa corespondintă diurnalului "Czas" insa, d. de Bismarck si face mari iluziuni. Regele Ludovicu alu Bavariei este unu june cu unu caracter fōrte bizăr; dara in fondu, slabu, se lasa lesne, care de mai multe ori dejă, sub iuflanti' familiie sele, s'a impotriva Prusiei, si care nu va putea sa calce in picioare dorintele intregei sele națiuni. Cătu despre ministru, d. de Lutz, elu nu se asemâna de cătu forte putienu cu cancelariul de feru. Ne putem astepta dara la nisice evenimente forte grave in Germania. Starea de iritatie continua a d-lui de Bismarck ne arata in destul neliniștea sea. Ea este cu atat mai mare, cu cătu creându-si in intru incercări forte mari, cu lupta sea civilisatrice, elu se neliniștește de Francia. De alta parte, caletori'a imperatorului Franciscu Iosif in Dalmatia, unde nu s'a dusu nici odata vre-unu suveran alu Austriei, si care va avea de consecinta in lun'a lui Augusto o calatorie in Galitia si in Bucovina,* anunta inaugurarea unei noi politici interiore, care nu pre place omenilor mareli barbatu prusianu, in statul Habsburgilor.

In fine punctul celu negru din Orientu, care a apărutu pre tempul afacerei dela Potgorită, reapare si amerintia sa deranjeze intr'un modu ciudat combinatiunile d-lui de Bismarck. Cei din Francia s'au ocupat forte putieni de acesta afacere dela Podgorită, de si diurnalele germane si angle au vorbitu de dens'a forte pre largu. Atentia publica era atunci absorbita de cestiunea legilor constituutiunale care erau sa vina in desbaterea camerei. Afacerea dela Podgorită era pretestul care trebuia sa faca sa isbucnăsa rescularea generale, pregatita de multu tempu, de poporele crestine ale Turciei.

Era unu arangamentu in acesta privintia intre muntegreni, serbi si români. In Muntegru toti omenii validi, si numerul loru este de 25,000, suntu soldati, se poate dice chiaru eroi. Totu cam astfelu este si in Serbia, unde, pre o populatiune de 1,300,000 suflete este o armata de 125,000 omeni, radicata de curendu la 150,000 si acesta este o armata regulata forte bine esercitata, impartita in 5 corpuri, de 4 brigade fia care, cu o artillerie la inaltimea perfectiunilor moderne. Români suntu cei mai putieni resboinici din acesta grupa de popore. Pre o populatiune de aproape cinci milioane de suflete ei nu au de cătu o armata regulata de 40,000 omeni, au ince o militie si o resvera, tota populatiunea barbatescă fiindu obligata la servitul militaru, astfelui ca in casu de resbelu ei potu sa puna in picioare o armata de 100,000 de omeni celu putienu.

Cele trei popore reunite erau dura gât'ă sa atace pre Turcia cu o forța de aproape 250,000 de omeni, de cătu nu de 300,000 chiaru, si caru fi tarit in miscare pre bosniaci si pre bulgari. Adunarea naționale a Serbiei, Skupcin'a, deduse chiaru semnalul de resbelu, principale Milau fusese nevoitul sa compuna unu ministeriu din maioritatea resboinica. Junii

serbi cari si faceau studiele loru la Paris si la Viena se intorceau in masă spre a luă armele. Intr'un cūventu, resboiul era in ajun de a isbuin. In acestu momentu Austria, Rusia si Prusia intervinera diplomaticesce si oprira conflictul. Prusia fu cea mai activă. Lucrându prin principale Carolu si prin agentii sei din Bucuresci, facu pre România sa se retraga din complotu, apoi inventa incidentul de precadere in corpul consularu la Belgradu si restornă ministeriul Zamuk'a care purta drapelul resbelului in Serbia.

Rusia insa care se aliasă forte repede cu politică celoru-lalte două puteri, pare a o regretă astazi, vedindu ca totu profitul acestei amenințari a cestiunei Orientului este pentru Austria. Ea a si intrigat la Constantinopol spre a impiedecă incheierea aranjamentelor intre acesta din urma puterei si Turcia, relativu la concesiunea liniei de drumu de feru turcesci banquerului austriacu Hirsch si la junctiunea acestor linii cu acelea ale Austriei; si acum jurnalele russesci provoca pre fatia pre serbi si muntegreni la insurectiune. Si fiindu-ca cestiunea Orientalului este astazi esentialmente o cestiune intre Rusia si Austria se intielege ca d. de Bismarck tiene sa fie arbitrul; insa cine ia in bratie multu stringe reu, si marele omu prusianu va duce cu greutate la capetu tōte cestiunile ce a angajat dela Oceanu pâna la Bosphorus si pâna la imbucaturile Dunarei, nu va sfarsi nimicu si va lasa predominatiunea pruso-germana in stare problematica.

Trad. "Tr. Carp."

Revista politica.

Sabiu 31 Maiu:

Consiliile ministeriale sub prezidiul Majestătiei sele se amânara din cauza ca intorcerea Maj. S. dela Ischl sa intârdia mai multu de cătu se astepta. In consiliu va figura cestiunea vamale intre jumetătile monarhiei si convențiunea comercială cu România in locul primu. Aceste si preocupa astazi cercurile inalte si dincöci si dincolo de Lait'a.

Din Carlovitiu se audu literuri, cari facu pre multi sa credea ca de acolo are sa se radice unu nitor nou pre orizontul patricie. "P. Il." dice intr-o telegramă dela 7 I. c. "Dupa decursul unei conferintiile luna poate fi nici o indoială ca voru invinge ultraistii la alegerea comitetului congresual. Acesta ierasi va fi germenile multor conflicte. Regimul la rendul seu ifica nu sta cu mântile in sinu, penfru statutul pentru alegerea metropolitului l'a respinsu.

In Dalmatia s'a escatu ierasi diferinte intre cele două naționalități ale tieri, intre italieni si slavi.

Caletori'a principelui Milau alt Serbici prin tiera a farmecat spirale serbilor. Vorbirile adresate principelui si responsurile acestuia respira o atmosferă plina de evenimente in orientu. Crusievitanii disera in adres'a loru: "Domnitorile! Mai mari tei, principii cei mari Milosiu si Michale au alungat pre turci din Serbia si au eliberat tiera de domnia turcesca. Dela Tine, Domnitorile, astăpta poporul serbescu, ca sa eliberezi pre toti serbii si sa-i intrunesci intr-un unic statu liberu!"

Revist'a diaristica.

Asupr'a revisiunii vamale si comerciale aduce „Presse“ din Vien'a unu articulu, care indigitanu la cuventările lui Slavy si Tisza, precum si la solidaritatea intereselor materiali ce au ambele jumetăti ale imperiului, ni presenta unu proiectu pentru discussiunile comune relativu la dorintele ambelor state. Se dice in acestu articulu: Cu cătu avemu sa asimiliăm mai multu interesele si impregiurările locale cu interesele comune ale monarchiei intregi, ceea ce este si scopulu conventiunii comerciale si vamali austro-ung., cu atât e mai necesar ca acele interese sa se exprime intr'un mod precătu se pote de netulburatu, nefalsificatu si emancipatu de influențele partidelor, e de lipsa sa se asculte vocile, adeca dorintele si vederile acelor sudiți ai imperiului, cari suntu atinsi in prim'a linia de formarea relatiunilor economice ale monarchiei, intielegem pre industriali si pre comercianti, cu a căror buna-stare e impletita intimu si sörtea monarchiei intregi. Aici n'a ajunge, că sa se prezenteze interesele locali in manifestatuni sfasiate si patriotismul localu in estrasu, ci representantii comeciu si industriei din ambele jumetăti ale imperiului, in conventiune libera, scutiti de ori-ce preocupatiune natiunale, liberi de ori-ce particularismu nesanatosu si nefrescu, condusi numai de idei'a fericirei comune a monarchiei intregi, sa se nesuiésca a aduce in armonia pretensiunile reciproce indreptatite. Numai o manifestiune atât de armonica, că expresiune adeverata si netulburata a marilor interese economice ale monarchiei, se va puté considera de substratu pentru discussiunile formale intre ambele guverne si legislative.

Nu voimu sa esprimăm o idea noua prin acést'a. Nu numai ca atari intruniri se tienu in alte tieri, de exemplu in Germania, in perioade regulate, din motive inseminate si intre aceste perioade, si suntu concomitate de celu mai fructiferu resultat, dara principiu loru e provediutu si garantatu prin legatur'a vamale si comerciale austro-ung., si prin consti-tutiunea economica a monarchiei. Ce e dreptu § 21 lasa in grigea ambelor

guverne sa conchiamate la casuri inseminate o ancheta de barbati de specialitate din ambele jumetăti imperiale, dara in interesulu deplinei nepreoccupatiuni a ambelor părți, alu chiarificării nu numai a parerilor, ci si a animelor si in fine in interesulu insemnătăii morale a unei atari intr'uniri e de dorit, că acést'a sa nu fia oficiale, espusa pericolului unei octroari si spirituale, ci sa fia cu totulu spontana si preventoria, numai din liber'a resolutiune a participantilor. Ans'a la acést'a, renovarea conventiunii vamali si comerciali austro-ung. ajunge si are insemnata dupla pentru ca cade intr'unu tempu cându straformarea relatiunilor generali economice a monarchiei e la ordinea dilei si se apropia de lumea industriale si comerciale din ambele jumetăti imperiale neamanaver'a datorintia de a se folosi de dreptulu loru.“

„Magy. Polgár“ revenindu asupr'a tienutei românilor fatia de alegerile dietali scrie intr'unu articulu intitulat: Românii inaintea alegerilor, urmatorele:

„Intre români s'a desvoltat o viuă miscare in lucrările ce premergu alegerilor. Poporul român, asiá se pare, a cuprinsu însemnatatea celui mai scumpu dreptu cetățienescu si se nesuiesce a-lu aduce la valoare.“

Poporul romanu va alege in butulu concluselor dela Sabiu. Nu numai dintre activisti, dara si dintre pasivisti se voru dimite multi in alegeri si dupa cum se potea prevede, conclusele dela Sabiu voru fi valabili numai pentru acei'a, cari le-au creatu prin influența loru decisiva.

Acést'a noua suflare a miscarilor electorali române a provocat o fur-tuna si in fóia româna din Budapest'a.

Fóia acést'a constata, ca rene-gati si acei'a, cari nu pôrta caus'a poporului român in inim'a loru, incepua nebunii poporul in cercurile de alegeri sa parasescă pre deputatii loru de pâna acum, cari suntu plini de merite, cum suntu Babesiu si Politu etc. totu odata recomenda acést'a fóia, că (poporul român) sa aléga pre acei'a cari si pâna acum au luptat cu frunte deschisa contra tiraniei.

Precum se vede dara partea moderata a romanimei s'a uritu dejá de

multele comedii si vrea sa le puna odata capetu.

Forte dreptu.

Tier'a si strainatatea recunose in natiunalitătile de limb'a nemagiară pre cele mai nelinistite si nemature popore din Europa culta, (judecându) dupa cele ce au facutu representantii acestor natiunalităti in corpulu le-giuitoru alu Ungariei. Si cu dreptu, pentru ca voint'a publica a poporu-lui manifestându-se in representantii sei acesti'a suntu chiamati a exprime ideile poporului.

La noi la români totu-déun'a a jocatu o rolă mare „Gur'a satului“ si poporul i-a asiguratu pre cătu a potutu totu-déun'a loculu primu. Asiá s'a intemplat, de au ajunsu in parlamentu din partea natiunalitătilor cu deosebire dintr'a românilor cei mai mari guralivi.

Si acést'a a mersu forte reu pen-tru ca poporul român si-a perduto numele seu celu bunu si credint'a sea prin densii.

Pentru ca unde s'a luptat den-sii (guralivii) pentru interesele popo-rului român, unde au statu ei fatia „tiranii“ că sa scape poporul ro-mânu de perirea sea?

Nici intr'una locu. Ei au fostu eroi la incassarea diurnelor, acest'a a fostu interesulu, poporul a potutu aduce la sapa de lemnu despre par-tea loru.

Sa ne arate questi domni o unica fapta, pre care a seversit'o intru interesulu poporului român? Sa arate macaru unu semnu de bunavointia său ca a sacrificatu ore-cine vre-unu fileru pentru aperarea poporului român. Au facuta dôra vre-unu institutu intru interesulu umanismului, au ini-tiatu vre-o societate acei'a, pre cari o parte mare a romanimei i-a radicatu pre cea dintâi trépta? Au in-tinsu ei vre-o bucatura de pâne po-porului ce flamendiesce in multe pri-vintie?

Déca aru si satisfacutu tóte ace-stea macaru in a diecea parte si aru si radicatu cuventul in corpulu le-giuitoru pentru interesele adeverate ale poporului român si nu pentru scopurile loru egoistice, m'asiu pleca inaintea loru si a-si dorí sa se aléga.

Trebuie sa esprimu in privint'a

acést'a observatiunea mea, ca ultra-artistii români numai acolo si-au radi-catu cuventul, unde au potutu sa vor-bescă in manier'a loru natiunale bom-bastica, dara nici odata pre tempulu cându se pertractau contributiunile si alte proiecte insemnate.

Sa simu numai sinceri, sa nu tamâmu vanitatea senguratecilor si sa nu-i lasâmu sa ne lovesca in cre-scetulu capului atunci cându stau fără nici unu meritu inaintea nostra.

Si nu numai ca n'a merite dara ei suntu hotarită spre perirea popo-rului. Cultulu lui Babesiu a progre-satu pâna acolo, de Babesiu nu se scarbesce a-si vinde că unu jidau colportatoriu portretul seu cui cu-vinte insufletitòrie, ei n'a nice o scan-teia de pudore cându striga „nu ale-geți pre acei'a, ci pre noi!“

Aici trebuie piele pre fatia si acelu mare patriotismu si acea iubire de popor, cum au avutu Babesiu si consortii sei.

Trebuie sa se purifice corpulu legiuitoru ung. de acesti'a; ei occupa loculu românilor demni; trebuie sa se purifice aerulu corpului legislativu de ei că sa nu se infecteze aerul tierei.

Sciu numai sa me bucuru de aceea, ca romanimea se uita dupa barbati mai seriosi si cu semtiementu patriotic si se pregatesce a scuturá de pre spinarea sea pre Don Quichottii.

E ce-va cam tardiu, dara mai bine acum de catu mai tardiu.

Datorint'a magiarilor in se asemene lupte este sa sprijinesca pre români mai slabii că sa ajunga la re-sultat. Acést'a lupta de independentia a poporului român si invingerea lui consolidéa pacea interna si concordia fratiésca.

Nu este nici intru interesulu ungurilor, nici intr'alu natiunalitătilor, că sa mérge din partea acestor atari deputati la dieta, cari suntu cu-noscuti dupa idei, cum au fostu cei de pâna acum. Interesulu progresului linistit, alu linistei interne demanda (sa se aléga) representanti linisciți si moderati.

Trebuie a se eschide cu totulu influența ultraistilor si acést'a se va puté mediloci prin conlucrarea ungu-rilor si a românilor. Acést'a aru

dolei celei din urma a lui Tom'a (20, 28.) impreunate cu cuventul dojanitori a Dlui: „Fericiti cari n'a ve-diutu si au crediutu“ (20, 29.), care se vede a serví spre scopulu Evangelistului (credintia). -- Pre lângă acést'a suntu atinse singuratec desvol-tări in creditia (Nicod. 3, 2, 7, 51, 19, 39), in parte ni se infatisieza o potere misteriosa, ce planéza asupr'a poporului, carea sfarima chiaru si ne-credint'a (7, 12. s. m. m.), dara numai in cele mai rari casuri este urmata de priceperea lucrului si a persoñei lui Iis. (1, 48, 4, 42), si pentru acést'a dà locu la neintielegeri dese (7, 3—5 seq. 13, 36, seq. 14, 8, 4, 31. seq. s. a.) căror'a le urmează său o explicare detaiata a lui Iis. (7, 6 seq. 4, 32, 13, 37. s. a.) său o pricepere mai tardia a planului ddiscesu alu lui Iis. (2, 23, 12, 16.)

c) Scopulu Evangelistului se mar-chéza mai deaprope prin conflictul lui Iis. cu lumea (*xóσμος*). Predisut in prologu (1, 10, 11.) se manifestéza mai ageru, mai poternicu in tienut'a lui Iis. (2, 24.) prin declaratiunea sea (3, 11.) ba chiaru in ges-losia investiaceilor lui Ioanu, cari nu intielegu pre magistrul loru (3, 25 seq.).

Desfasuriarea faptica a conflictului urmează prin puseiunea mai aperta a lui Iis. fatia cu legea (5, 16) inter-pretata falsu de farisei; si declararea lui mai chiara fatia cu Ddieu (5, 18) mai intâiu in Iude'a, unde impartirea cea secreta se desvoltă in o dusmanie de mōre (5, 18) apoi in Galile'a, unde insufletirea (6, 16) cea usiora se schimba

FOISIÖRA.

Studii essegetice.*)

Introducere.

Precum vulturul (acést'a e mart'a, emblem'a Evangel. Ioanu) se inaltia in sborulu seu mai pre susu de tóte ariplatele: asiá Ev. Ioanu in inspiratiunea sea divina se inaltia preste cei-lalți evangeliisti, cu deosebire prin o descriere mai chiara istorica, o desemnare mai viu luminata a concep-telor: *Fiiul lui Ddieu, iubire, credinta, viétia*. Acést'a caracteristica a Evangeliei lui Ioanu, numita si Logos-evan-gelium (Evangelia-cuventul, pentru ca int'ens'a avemu conceptul „cu-ventul“: ὁ λόγος 1, 1.) o face de sine statutoria, independenta de Evan-gelistii sinoptici.

Scopulu principalu alu acestei evangelie este espusu la 20, 30 seq. Spre acestu scop se desémna dela inceputu pâna la fine in unu modu simplu si naturalu *demnitatea si poterea ddiéesa a lui Iisus*.

Din insasi Evangelia acést'a se vede, ca: 1. Intentiunea evangelistului a fostu intregirea istorica (20, 30 comp. cu 2, 23, 6, 2); 2. Scopulu i-a fostu totu odata si ide'a conducatorie; 3. Tient'a si interesulu dominante a fostu practicu (credintia viétia).

aj Marirea lui Iisus se arata parte in aceea, ce s'a intemplat cu densulu, parte in aceea ce s'a intem-plat priu tr'ensulu. De cea dintâi au se tienu deosebitele acte ddiéesci, cari

documentéza inaltim'ea ddiéesa a lui Iis. botezulu, că aretare lui Israileu (1, 31.) si descoperirea ddiéesa: nu s'a facutu pentru mine, ci pentru voi (12, 30). — De a dôu'a se tienu tóte intemplările si faptele lui Iis., in cari marirea sea (1, 14.) se aréta acum fără voi'a sea (2, 12.) acum cu inten-tiune (6, 5, 11, 4); mai departe inaltim'ea cea stralucitoria si impressiunea cea poternica a aparintiei sele personale (8, 59, 18, 1—11 si 10, 39); probe singuratice despre sciintia sea supranaturala (1, 49, 2, 24 seq. 4, 17, 6, 64, 13, 11, 18 seq.); poterea cuventului seu in genere (7, 46.), si anume increderea in si documentarea despre adeverulu in-vetiaturei sele (5, 31, seq. 8, 14.). Ací apartinu acele fapte extraordinaire, cari implinite, parte prin roga-ciune (6, 11, 11, 41 seq.), parte din propri'a-i potere (2, 7. seq. 9, 6. seq. 4, 50 seq. 5, 8 s. a.) suntu semnale (4, 48) cele mai poternice pentru Iis., că si acei'a, cari, neinvinsi prin personalitatea sea, nesubjugati prin cu-vintele sele, sa se convinga despre marirea lui ddiéesa (14, 11. comp. cu 4, 48.) Chiaru pentru aceea se pare ca espunerea acestor semne nu este fără intentiune.

Impregiurările ce insotiesc aceste semne, succesulu ce-lu afla, influența ce o au asupr'a desvoltării vietiei lui Iis.: tóte acestea laolalta cresc asiá precum si multimea acelor'a, inaintea căror'a se intempla (2, 11, 4, 53, 5, 16, 6, 14 seq. 9, 16 seq. 11, 45 seq.) pâna ce cea de pre urma (11, 45) pre-gatesce catastrofa finale, carea inse-

servesce spre aceea, că sa descopere marirea lui Iis. parte prin reusit'a ei preste imaginatiunea omenesca (11, 50.), parte prin modulu suferintelor lui Iis. (18, 6—8 s. a.), parte prin inde-plinirea lucrărei lui Iis. (17, 4, 19, 30.) parte prin inviere (20, 17.) si préma-rirea ceréscă (17, 5.); iéra prémarirea lui Iis. in tóta stralucirea ei se vede in móre sea (13, 31 seq.).

b) In asemenea mesura cu mar-turiele (*μαρτυρία*) aceste despre Iis. se destasiura o tacuta dara poternica desvoltare a credintei, carea, cu cătu Iis. pune pretiu mai putinu pre cele pamentesci, cu cătu desconsiderându pre cele sensuale pune pretiu pre cele spirituale morale, cu atât este esten-sivu mai mica, intensivu mai mare, mai sincera (7, 66. seq. 14, 9. compar. cu 16, 30. seq. 20, 9. cu 20, 28.) Cre-dint'a acést'a, prevestita in 1, 12, in-cepe cu marturisirea cea energica si repetita a botezatoriului Ioanu (1, 15, 19—36.) si urmarea cea grabnica (1, 37.) si durabile a investiaceilor (1, 35—50). Credint'a se afla mai intâiu in maic'a lui Iis. (2, 3.), a investiaceilor urmeaza nemidilociu (2, 11). De ací se aréta treptat: in Nicodemu (3, 2.) la Samarinei (4, 39.), la Galileeni (4, 45), in Capernaum (4, 53.) in Ierusalim la serbatore (7, 31, 40 seq. 8, 30, 10, 21, 42, 11, 45, 12, 42.) in orbulu din nascere (9, 38.) in Mart'a si Mari'a (11, 21, 12, 1 seq.) si la intrarea cu triumfu in Ierusalim (12, 11 seq.). Credint'a investiaceilor in-se se statornicesc numai dupa inviere (20, 8.) si dupa delaturarea si a in-

doilei celei din urma a lui Tom'a (20, 28.) impreunate cu cuventul dojanitori a Dlui: „Fericiti cari n'a ve-diutu si au crediutu“ (20, 29.), care se vede a serví spre scopulu Evangelistului (credintia). -- Pre lângă acést'a suntu atinse singuratec desvol-tări in creditia (Nicod. 3, 2, 7, 51, 19, 39), in parte ni se infatisieza o potere misteriosa, ce planéza asupr'a poporului, carea sfarima chiaru si ne-credint'a (7, 12. s. m. m.), dara numai in cele mai rari casuri este urmata de priceperea lucrului si a persoñei lui Iis. (1, 48, 4, 42), si pentru acést'a dà locu la neintielegeri dese (7, 3—5 seq. 13, 36, seq. 14, 8, 4, 31. seq. s. a.) căror'a le urmează său o explicare detaiata a lui Iis. (7, 6 seq. 4, 32, 13, 37. s. a.) său o pricepere mai tardia a planului ddiscesu alu lui Iis. (2, 23, 12, 16.)

c) Scopulu Evangelistului se mar-chéza mai deaprope prin conflictul lui Iis. cu lumea (*xóσμος*).

Predisut in prologu (1, 10, 11.) se manifestéza mai ageru, mai poternicu in tienut'a lui Iis. (2, 24.) prin declaratiunea sea (3, 11.) ba chiaru in ges-losia investiaceilor lui Ioanu, cari nu intielegu pre magistrul loru (3, 25 seq.).

Desfasuriarea faptica a conflictului urmează prin puseiunea mai aperta a lui Iis. fatia cu legea (5, 16) inter-pretata falsu de farisei; si declararea lui mai chiara fatia cu Ddieu (5, 18) mai intâiu in Iude'a, unde impartirea cea secreta se desvoltă in o dusmania de mōre (5, 18) apoi in Galile'a, unde insufletirea (6, 16) cea usiora se schimba

* Vedi Nr. 42.

creă pacea, progresulu neconturbatu si binele spiritualu si materialu alu poporului român.

X Sabiu 30 Maiu. Eri a fostu intrunita adunarea scaunului Sabiului. Presedinte a fostu, in absența primariului cetăției, senatorulu Klein. Înainte de tōte s'a cetea rescriptul prēinaltu, prin care se convoca diet'a cea mai de aprōpe, mai intāiu in limb'a originale a statului, apoi in traducere nemtiésca si in urma s'a spus in estrasu si in limb'a româna. Adunarea a ascultat rescriptul stāndu.

La ordinea dilei s'a pusu mai intāiu incunosciintiarea ministeriului ca si-a inceputu activitatea, ceea ce se ia spre scientia, dupa ce propunerea lui Békessy n'a fostu de ajunsu spriginita, carea mergea intr'acolo, că sa se dea unu respunsu la incunosciintiarea ministrului.

Malmer propune că tōte propunerile sa se spuna si romanesce că sa nu fia nimenea in adunare, care sa nu scie despre ce se tratēza si desbate, ceea ce se primeșce si presedintele si chiama numai decât pre secretariulu magistratuale C r e t i u la més'a presidiale insarcinandu-lu a talmaci tōte propunerile facute in limb'a nemtiésca si in limb'a româna.

Drotleff referéza asupr'a infinitiārei unui „oficiu metricu“ pentru jurisdictiunea intréga, care dupa o desbatere mai indelungata se primeșce asiā, ca oficiul metricu alu cetăției se insarcinéza a primi si partea jurisdictiunei asupr'a; iéra scaunulu sa platésca din cass'a sea pentru totu-déun'a 1000 fl. in dōue rate, cu acelu adausu, că sa dea cetatea adunărei scaunali computu despre intrebuintiarea acestei sume (prop. lui Dr. Borci'a impreunata cu a lui Schneider.)

Schreiber referéza asupr'a alegerei unor comisiuni, cari se si intempla.

Drotleff, pentru că sa se pōta refeā mai multe obiecte aternatōre dela legea comunale neintrodusa in fundulu regiu pāna acum, face dupa o lunga motivare, propunerea, ca pāna la regularea fundului regiu sa primésca sfer'a de activitate a art. 18

in o recéala amara (6, 30 seq.). De aci pasiescu partidele mai aspru, mai resolutu la Ierusalimu in sinulu populului (7, 11—44) in sinedriu (judecata, divanu) (7, 45—53), in combaterea pre fatia a necredintie prin Iis. (8, 31—58), cum sia credintie prin Iudei (c. 9) in desbināri pentru Iis. intre poporu (7, 12, 43), intre insusi inimicii lui, intre Iudei (10, 19 seqq.) in sinedriu (7, 50 seqq.) in persecutarea la Ierusalimu (10, 39) in tienut'a unei pārti din marturii invierei lui Lazaru si sfatulu urmatu (11, 46—51); in ingrijirea fariseilor dupa intrarea lui Iis. in Ierusalimu (12, 19), pāna ce tradatu prin Iud'a (13, 2, 11, 21, 30, 18, 3) insusi incuragiandu pre persecutorii sei (18, 5—9) si mustrandu pre Petru pentru resistintia (18, 11) se predā in mânilor loru (18, 12). Acī se pare invinsu de lume, dara elu a invinsu lumea (16, 33.) pri mōrte, si o judeca (12, 31, 14, 30, 16, 11.)

Fatia cu acestu antagonismu (dusmania) alu „lumei“ jidovesci, sta de pinse efectul inveniaturilor lui asupr'a elenilor (12, 20 seq.) incercările lui Pilat spre a-lu scapă (18, 18 seqq.) si neintielegere cele numerose, adese reutaciōse, provenitorie din necredintia pre cari evangelistulu le descrie cu o sigurantia si diligentia deosebita (3, 4, 6, 28, 34, 7, 3—6, 35).

Temeiul acestei opositiuni principalemente jidovesci, este moralu per excellentiam, si de-si se arēta diferit, este unulu si acel'asi, aretandu-se elu in malitia (5, 40) séu in ambitiune lumésca (5, 44, 7, 3—6 16 seqq. 12, 35) in frica servila (7, 13, 12, 42.) ori in

de lege dela 1871 normata prin emisulu minist. de interne dto 22 Sept. 1871 Nr. 23574. Gebbel face contr'a propunere, dupa carea adunarea sa se dechiare numai pentru agendele demnate in § 26 alu legei comunali. Dr. Borci'a propune primirea articul. 18 dela 1871 intregu; pāna la definitiv'a regulare a fundului reg. inse sa fia rugatu regimulu a estinde provisoriu legea municipale generale asupr'a fundului regiu. Primindu-se cu majoritate propunerea lui Gebbel, Dr. Borci'a insinua votu separatu.

Dupa acceptarea propunerei lui Gebbel se placidéza mai multe decisiuni comunale *Neugeboren* referéza asupr'a resultatului scrutinului, carele este urmatoriulu: In *comisiunea catastrale* s'a alesu presedinte: Ios. Bedeus. Membrii, I. Schuster, I. G. Göbbel, M. Sonntag, din cetate; Luca Gross, Siur'a mare, Martin Seiler, Slimnicu; M. Lienert, Vurpern; F. Székely, Ogn'a; Mat. Hubner, Turnisoru; M. Hoprich, Cristianu; P. Fleischer, Cisnadi'a; I. Andras, Bungardu; Marianu Spurlea, Avrigu; Al. Lebu, Cacov'a; Eugeniu Broe, Resinari; I. Macelariu, Racoviti'a; Suplenti: S. Fritsch, Mich. Schobel, Ios. Binder, Cetate; Val. Reger, Dai'a; I. Roth, Rusi; I. Gross, Rosi'a; Ioanu Hentesiu, Ogn'a; I. Rill, Siur'a mica; Petru Munteanu, Orlatu; Mich. Kreuder, Sielimeru; Simeonu Iancu, Mohu; Nicolau Millea, Vestemu; Dim. Borci'a, Saliste; I. Clōge, Boiti'a; Tom'a Romanu, Sebesiu-infer.; in *comisiunea de reclamatiune* pentru *darea de case*, presedinte: Carolu Gebbel; vice-pres. Iacobu Bolog'a; in *comisiunea de reclamatiune* pentru *darea de venit*: C. Schochters si Gust. Göllner; in *comisiunea statistica*: C. Fr. Jickeli, F. Zöhrer, Antoniu Bechnitu, Luc. Gross, Bucuru Cioranu, Ioanu Macelariu not., Ios. Möferdt, S. Otto, Pet. Zerbes sen., I. Candrea, I. Russu, Ad. Weber, C. Hart, I. Hanni'a,

X Declaratiune.

Dupa cum s'a amintit si prin diuaristica, in anulu trecutu s'a constituitu despartiementulu alu XVII (Reginulu sas.) alu asociatiunei tranne.

credinti'a cea incapatinata despre Mesia (7, 3—7, 27, 52.) séu chiaru in sufletulu loru celu inreutatit, pre carele lu apostrofēa Iis. asiā aspru (8, 23, 44, 12, 40.). Si chiaru pentru ca principiulu este unulu si acel'asi, personalitatile numai atunci vinu atinse, cāndu servescu spre unu scopu deosebitu (11, 49, seqq.); de altmintrenaea inimicii lui Iis. i pasiescu totu in masa compacta (sub numele de jidovi *οἰουδαῖοι*). Icón'a istorica a lui Iis. este depinsa in aceste polemii. Nici odata Iis. nu cede terenul de lupta inimicilor sei; in cele mai multe casuri pusetiunea lui este mai multu activa, si mai provocatora. De aci vindecările repetite in dile de Sambata (Sabbath) (5, 1 seqq. 9, 14. seqq.) de aci ca Iis. se declară de fiulu lui Ddieu (8, 28, 56, 9, 37, 10, 7 seqq. 25 seqq.) de aci tieaut'a, conduit'a lui (11, 8, 18, 4 seq., de aci manier'a lui Iis. ca findu reu intielesu, a oreu cu reflexiune la persoña sea, repetiesce expresiunea reu intielēsa, esplicandu-si dandui semnificatiune mai pondēroasa (6, 32. comp. cu 6, 35, 6, 51 comp. cu 6, 54, 8, 56. compar. cu 8, 58. s. a.) Pentru Iis. combate in acesta lupta, nu numai impresiunea persōnei sele (vedi a) ci si poterea cuvenitului seu (7, 46.) si a faptelor sele (3, 23. s. a.), nu numai discordia „lumei“, carea se impedece si infrāna pre sine (7, 41. s. a.) ci anume si o supraveghiere si ingrijire admirabile ddiesca pentru viēt'a sea (7, 30, 8, 20.)

(Va urmā.)

Că unu rezultatul alu acestei constituiri, on. directiune respectiva publică in Nr. 4 alu „Transilvanie“ a. c. banii incorsi la fondulu Asociatiunei.

Vediendu subscrisulu, ca mai multi membri, cari si-au depus tacsele, suntu trecuti cu vederea, si fiindu in acēsta afacere angajatu cu onoreea mea — dupa ce pre cale privata n'amu potutu ajunge la nimicu — m'amu simtitu datoriu a pasi publice rogandu pre on. directiune respectiva sa binevoiesca a emendá raportulu seu din nr. 4 alu „Transilvanie“ publicându si acele tacse incuse pre cari le-a trecutu cu vederea (a se vedé Nr. 24 alu „Tel. Rom.“ fati'a 1 colón'a 4)

Apretiezu bunavointi'a on. directiuni de a emendá, aretata in Nr. 7 alu „Transilvanie“ a. c. — Mi pare inse forte reu, si cu cea mai mare neplacere sum silitu a dechiará si constată publice in interesulu onorei mele si alu Asociatiunei nōstre tranne, ca nici acēsta rectificare nu este suficiente.

Pre lāngă o mica stilistica — pre cum se vede*) s'a mai lasatu afara — dupa cātu sciu — urmatori:

1). Zacharia Siulariu inveniatoriu si 2) Florea Capra economu, că membrii ajutatori, cu cāte 1 fl. v. a.; 3) Parintele Vasiliu Popoviciu admin. ppescu, carele in Nr. 4 alu „Transilvanie“ este amintitum numai cu 5 fl. iéra 1 fl. pentru diplom'a e trecutu cu vederea. Acesti trei membri si-au tramis tacsele prin subscrisulu.

La cari se adauge: 4) dlu comerciant din Tuldesiu Spiru Ioanu, carele in presenti'a mea a depusu resstantile de pre vre-o 10 ani (nu-mi aducu bine aminte; in protocolele Asociatiunei tranne se va vedé cāte resstantie a avutu d-sea pāna in anulu trecutu, si de aci sum'a depusa.)

Cu acestea m'amu simtitu datoriu atātu binelui comunu, cātu si onorei mele; dreptu ce rogu pre dd. membrii, ale căroru nume le-amu amintitum aci findu contrinsu de starea lucrului, sa binevoiesca a luā la cunoscintia cele espuse.

Că sa nu aparu calumniatoriu — mi insemnu numele.

Lipsi'a 6 Iuniu 1875 st. n.

Simeonu Popescu,
studinte.

X Testamentulu repausatului intru fericire Metropolitul primatu Nifonu:

Actu testamentariu pentru fundarea unui seminariu central in capitala Bucuresci, cu titlulu Seminariulu „Nifonu Metropolitul.“

Religi'a findu in natur'a umana, nu va incetā de a esistá decât odata cu omenirea.

Că consecintia a familiei si a instinctelor sele sociabile, omulu nu-si pote desvoltā indoit'a sea fintia fāra a consolidā, a perfectionā, a idealisā cultulu seu la unu Ddieu atotu creatorulu, religi'a sea pentru marirea, puterea, dreptatea si bunatatea lui nesfersita.

Astu-feliu, paganismulu, grosu, brutalu, absurdul, nerationabilu, că tōte actele primitive ale prunciei omului, sa absorbitu, sa stinsu si a disparutu in marea si divin'a religia a cristianismului.

Astu-feliu omenirea, in mersu secularu, cauta a desvoltā si a perfectionā totu ce s'a inascutu intr'ens'a; totu ce plēca dela dens'a, totu ce are isvorulu in finti'a sea spirituale.

Religi'a resuma omulu, si tempiu nu voru puté sa o desfintieze, căci credinti'a nu este fapt'a sea, este lucrul acelu'a care l'a creatu pre elu insusi, care a sadit in elu simtirea, consciinti'a valōrei lui si idealulu a totu ce este bunu, frumosu si dreptu.

*) In rectificarea din Nr. 7 alu „Transilvanie“ subscrisulu figurēza că tramitatoride 1 fl. v. a. pentru diploma, ceea ce e in contradicere cu realitatea: căci tac'sa pentru diploma amu depus-o de odata cu cea de membru inca la constituire.

A nu marturisi o credinti'a nu profesă o religie, este a nu există cămu.

A pastrā inse o religie brută si intemeiata pre prejudetie, este a su-tienē ca omenirea traesce si va peri intr'o eterna pruncia.

Pentru ce dara, despartiendu-se religi'a de omu, s'a aruncat asupr'a credintie, asupr'a cultului tōte retacirile mintiei, tōte crudimile faptelor, tōte miserile prin cari au trecutu societatile dela inceputul loru pāna astazi?

Nu este ore totulu imputabile barbariei, indolentiei si nepasului seu de a se ameliorā pre sine si institutiunile ce si a creatu?

Datine, moravuri, credintie si asiediaminte, nu suntu ore insusi imaginea omului si a stārei sele sociale?

Déca omulu nu pote desface in dōue natur'a sea fisica si morala; déca credinti'a este cea mai puternica manifestatiune a consciintiei sele intime, si déca religi'a este totu ce mintea sea a conceputu si organisatu mai grandiosu si mai sublimu in universitatea cugetărilor si lucrărilor sele, pentru ce aru subsistă o religia fāra biserică si unu cultu fāra ministrii sei religiosi?

Pôte cine-va concipe o justitia sociale fāra oficerii si gardianii sei trebuinciosi?

Si acesti agenti de administratiune potu ei ore respunde scopului institutiuniei, neavendu consciinti'a chiamārei si datoriei loru?

Cu tōte acestea, din nefericire astu-feliu au lucratu impregiurările si puterea evenimentelor in societatea nōstra, ca biserică crestină au vediutu imputinendu-se stralucirea, religi'a perdiendu-si influenti'a, si ministrii altariului abrutisati, desconsiderati, tratiati că servii de odiniōra, séu asverlitii pre aceeasi trépta cu glōtele ignorante si neinteliginte, adese chiaru mai pre josu inca, si cu tōte acestea s'a pretinsu bisericiei, religiunei, clerului, sa fia farulu si conducatorulu poporului!

Esista inse o parte a lumei civilisate, in care servitorii cultului, ministrii altariului, conducatorii spirituali ai natiunei, administratorii pācei, iubirei, moralei, justitiei si faptelor nobile sa presinte o stare analoga cu a clerului romānu?

Ce se pote asteptā dela unu popor a căruia religia tiene in consciinti'a sea mai putinu locu decât alta-data paganismulu tempurilor de ignoranta si barbaria? ai căru preoti injositi moralmente, paru o banda de cersitori tolerati in statu mai multu in considerati'a umanitătiei, decât pentru serviciile ce suntu chiamati a dā societătiei? Séu intr'altu sensu, constituiescu o grupa in parte de nefericiti, destinati lipselor, miserelor si ultragiului pentru a spasi, prin martirul tristei loru vietie, peccatele societătiei ce-i produs?

Cu sufletulu sdrobitu amu privitul acēsta durerōsa stare a societătiei.

Pre cāndu se versau tesaurile, pre cāndu se risipea avereia bisericiei si produsulu atātoru piōse sirguntie a stramosilor in creatiuni capabile a vitiā inim'a si falsificā rationamentulu prim esteriorulu unui progresu amagitoriu, inveniatmentulu poporului erā restrensu la nisces proportioni nedrepte, iéra instructiunea religioasa a clerului, tractata cu cea din urma nesocotintia.

Poporul romānu, cu tōte frumōsele lui calitati intelęctuali, jace in dē'a umbra a nesciintiei neavendu nimiru propriu din mīle de produse ale industriei altorū poporū. Fāra cunoșcinti'a valōrei sele a drepturilor sele sacre si a misiunei ce are de implinitu, viēt'a ii trece necunoscuta asemenea stārei vegetaleloru, crescendu si uscandu-se intr'unu tempu datu.

Biserică romāna, alta-data paladiul naționalitătiei, alu limbei si alu tradițiunilor de gloria, de fratia s-

* * * *Esploderea morilor de ierba de pusca se repetescu la noi in Transilvania. In anul trecut a sburat in ventu un'a la Alb'a-Iuli'a, adaugandu si siepte vietii omenesci ca victime. Aceiasi mora restaurata, se dice, ca a avut de une dile sorte din anul trecut. Totu asi se dice ca s'a intemplat cu mor'a dela Sadu.*

* * * (*Unu marghiolu rafinatu.*) Intr'unu cupeu pre drumul de feru caletoriat doi voagiori necunoscuti catra Ciaba. Dupa unu tempa ambii incepu una discursu. Voagiorul alu doilea, care era o figura slabă si vestedita, oferi celui dintaiu, care era unu omu grasu, o „tigare esterna esclenta“. Acestea inse abia trase vre-o cateva fumuri si de odata lu cuprinse o ametiela si unu somnu adencu. Oferitorul tiegarei disparu intre statiuni si abia in Ciaba se observa viptim'a „specialitatii esterne“ adincita intr'unu somnu suspitosu. Venindu-si in fire descoperi caletoriul amagit, spre neplacuta surprindere, ca impreuna cu afabilulu seu colega de caletoria au disparut si orologiul si bursa cu paralele sele.

* * * (*Descooperire archeologica.*) Se anunta din Posoniu ca la scaldele dela Deutsch-Altenburg, aproape de gradin'a contelui Pálfi, s'aru fi descoperit unu stabilimentu de scaldatori (baia) zidit pre 145 de stalpi de petra (columne), asemenea stabilimentului dela Bud'a-vechia — Aquicum. — Locul acesta este vechiul Carnuntum Petronella, in marginea Panoniei superiori, si stabilimentul nu acum s'au descoperit, ci de multu, apoi osebito obiecte gasite aci le adunase unu bietu grigitoru dela fabrica lui Dreher, care avendu predilectiune si ore-care pricepera pentru anticitati, inaintia unu muzeu bunisioru, cercetat de eruditul Mommse, cu ocazia petrecerei sale in Ungaria, care atunci face, precum ni se spune, sarcastic'a observare „ca acelui nemtiu, bietu grigitoru de fabrica, aru fi facutu mai multu servitiu sciintiei archeologice romane, decat intréga academii a sciintelor din Vien'a.“

* * * *Libertatea pressei lovita de unu tribunul ung.* Diuariul „Erkevni Listy“ redactat in limb'a slovacă de renumitul preot Iosif Hurbanu au fostu opritu de catra judecatorii din Senitiu. Asa se telegrafă dela Scalitul diuariului „P. N.“ darea indoimii despre adeverulu acestei sciri, ca judecatorii n'nt are dreptul de a sistă unu diuari si prin urmare, oprirea deca s'au facutu este ilegală.

* * * *Doi talhari.* Diuariul „le Gaulois“, naréza ca intr'o di, la două ore dupa amédi, la coltiul stradei Soufflot si alu bulevardul

dului St. Michelu, unu englesu opresce pre unu trecatoriu imbracatu intr'unu modu forte elegant si lu roga sa lu conduca la Pantheon, pre care doresce sa lu visiteze. — Trecatorul, nu refusa noului debarcatu. Pantheonul fu visitat in tota amenintele sele si ei esira dupa ora. — Englesul, incantat si plin de recunoscinta, oferi calusei sele se ia ce-va si intrara intr'unu stabilimentu forte cunoscut din strad'a St. Jacques. Dupa cateva consumatiuni, ciceronele si lu diu'a buna dela strainu, scusandu-se ca nu mai poate sta din cauza unei intalniri ce avea si care nu suferea nici o intardiere. Cordiale strinsori de mana insotita despărțirea. D'abia inse indetoritoria calusa pasise pragul cafelelei, si englesul, chiamandu ca sa platessa consumatiunile, scose unu strigatu teribilu. Apoi, returnandu scaunele, inbrancindu pre consumatori elu se repedi in ultima striganda: Puneti man'a pre hotiu! Ciceronele se departa cu pasi rapedi; dura englesul, gratia picioarelor sele celor lungi, lu ajunsese la unu coltii de ultima. Gardistii de pace intervernia si condusera pre cei doi individi la postulu vecinu. Acolo, se facu o descooperire ciudata. Pung'a strainului trecuse in busunarul ciceronului si aceea a ciceronului in alu englesului. Cei doi buni amici de cateva momente, amendoi pungasi celebrii, se furasera unul pre altul. Si unul si altul au fostu mantinuti la arest.

* * * *Recoarea camerelor.* — Eata modul recomandat de doctorulu Maurinu din Francia pentru recoarea camerelor. Elu consta in a pune in ferestre, deschise bine, peteci muiate in apa. Se scie catu calorice absorbe ap'a spre a trece din starea licuida in cea gazosa. Aceasta absorbire scobora in cateva momente cu 5—6 grade temperatura apartamentului, si umedie a respandita in aeru face sa se suporte mai usor caldura. Prin acestu sistem se asta cineva, in mediocul verei, intr'o atmosfera recorita, analoga cu aceea ce domnesce dupa ploaie.

Burs'a de Vien'a.

Din 30 Maiu (12 Iunie) 1875.	
Metalice 5%	70 15
Imprumutul national 5% (argintu)	74 60
Imprumutul de statu din 1860	112 20
Actiuni de banca	967 —
Actiuni de creditu	232 —
London	111 60
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	81 80
" " Temisiorene	80 —
" " Ardeleanesci	79 —
" " Croato-slavone	85 75
Argintu	102 50
Galbinu	5 26 1/4
Napoleonu d'auru (poli)	8 89

Varietati.

* * * Escel. Sea dlu ministru pentru aperarea tieri B. Szende, ni se spune ca sosește la Sabiu.

* * * Astazi la 3 ore dupa medie este o adunare de lucratori in pavilonul din gradin'a lui Hermanu.

* * * (Maialu.) Reuniunea sodalilor romani din Clusiu si va serbá la 20 Iuniu st. n. a. c. in padurea dela Clusiu Monasturu, maialulu seu la care invita prin comitetu pre toti romani binevoitori. —

Comunicatiunea pre căile ferate unguresci.

Calea fer. i. r. priv. a statului.

Trenuri accelerate Vien'a-Pest'a.

Vien'a, pleca	3.15 a. m.	Dupa m. la 11. — sér'a
Pest'a, sosește	10.03 "	6.35 dem.

Pest'a-Vien'a.

Pest'a, pleca	7.50 dem.	2.25 d. m.
Vien'a, sosește	2.12 d. m.	9. 29 sér'a

Trenuri accelerate sub statuina vaporelor accelerare.

Vien'a-Baziasiu. Baziasiu-Vien'a.

Luni si Vineri	Luni si Vineri.
Vien'a, pleca 3.15 n. m.	Baziasiu, pleca 6.05 sér'a
Pest'a, " 10.30 sér'a	Temisióra, " 10.07
Czegléd, " 12.02 dem.	Szegedin, " 4.41 dem.
Segedinu, " 2.47	Czegléd, " 4.36
Temisióra, " 5.19	Bpest'a, " 7.50
Baziasiu, sosește 8.46	Vien'a, sosește 2.12 d. m.

Trenuri de persone Vien'a-Baziasiu.

Vien'a pleca	8.45 dem.	8.20 sér'a.
Pojonn, " 11.13	" 11.08	
Érsek-Ujvár, " 2.21	" 2.14	
Pest'a, sosește 5.56	6.05	
Pest'a, pleca 6.57 sér'a	7.05	
Czegléd, " 9.33	9.35	
Szegedinu, " 1.31	nóptea 4.41	
Temisióra, " 9.15	5.30	
Baziasiu, sosește 8.46	Vien'a, sosește 2.12 d. m.	

Baziasiu-Vien'a.

Temisióra, " 10.38	9.17
Szegedinu, " 1.57	1.46 d. m.
Czegléd, " 5.49	5.23
Pest'a, sosește 8.12	7.49
Pest'a, pleca 9.15	9.25 sér'a
Érsek-Ujvár, " 1.21	1.41 nóptea
Pojonn, " 4.23	4.20 dem.
Vien'a, sosește 6.09	sér'a 6.03

Trenuri directe cal. fer. de Tis'a.

Pest'a-Czegléd. Pest'a-Czegléd.

Pest'a, pl. 6.28 sos. 7.30 d.	Czegléd pl. 8.19 d. 6.40 s.
Czegléd s. 8.33	" 9.48 Pest'a sos. 10.45 "

Trenuri mestecate.

Vien'a-Pojonu. Pojonu-Vien'a.

Vien'a pleca 4.30 d. m.	Pojonu pleca 7.30
Pojonu sos. 7.02 sér'a	Vien'a sos. 9.06

Calea ferata de Tis'a.

Pest'a-Casiov'a.

Pest'a pleca 7.30 dem.	6.16 sér'a
Czegléd, " 10.18 a. n.	9.18
Szolnok, " 11.22	10.26 nóptea 6.16 dem.
P.-Ladány, " 2.— d. m.	1.52 " 11.36 a. m.
Debretniu, " 3.51	3.30 dem. sos. 2.20 d. m.
Miskolcz, " 11.51 sér'a	1.50 d. m. pl. 8.— dem.
Casiov'a sos.	11.51 nóptea 6.— sér'a 11.43 a. m.

Casiov'a-Pest'a.

Pest'a pleca 5.— dem.	9.20 a. m.
Miscoltin, " 7.42	4.41 d. m. sos. 9.34
Debretniu, " 12.23 d. m.	10.12 nóptea 3.25 d. m.
P.-Ladány, " 2.24	11.22 " 6.25 1
Solnou, " 4.54	4.40 dem. 12.14
Czegléd, " 5.49	5.49 " 8.05 sér'a 1.49
Pest'a sos.	8.31 sér'a 8.45

Pest'a-Aradu-Temislór'a.

Pest'a pleca 7.30 dem.	6.26 sér'a
Czegléd, " 10.18 a. n.	9.08 "
Solnou, " 11.12	10.15 " 8.34
Ciab'a, " 2.01 d. m.	2.55 dem. 4.16 d. m.
Aradu, " 3.51	6.— s. 7.33 sér'a
Temislór'a, sosește 5.40	8.36 "

Temislór'a-Aradu-Pest'a.

Temislór'a pleca 10.37 a. m.	6.20 d. m.
Aradu, " 12.36 d. m.	9.16 sér'a 6.20 dem. r.
Ciab'a, " 2.10	11.42 nóptea 10.42 a. m.

Solnou, " 4.54 " 4.24 dem. 5.34 d. m.

Czegléd, " 5.39 " 5.59 " 6.39 sér'a

Pest'a, sosește 8.31 sér'a 8.05

Pest'a-Oradea-mare.

Pest'a dleca 7.30 dem. 6.26 sér'a

P.-Ladány, " 2.35 d. m. 2.10 nóptea

Oradea-mare sos. 4.47 " 5.21 demin.

Oradea-mare-Pest'a.

Oradea-mare pleca 11.22 a. m. 9.— sér'a

P.-Ladány, " 1.23 d. m. 11.45 nóptea

Pest'a, sosește 8.31 sér'a 8.45 demin.

Calea ferata I. transilvana.

Aradu-Alb'a-Iuli'a.

Aradu pleca 4.16 d. m. 6.20 deminéti'a

Semeri'a (Piski) 12.18 nóptea 2.06 d. m.

Alb'a-Iuli'a, sosește 2.55 " 4.01 "

Alb'a-Iuli'a-Aradu.

Alb'a-Iuli'a pleca 12.53 nóptea 10.— a. m.

Semeri'a, " 3.48 " 12.48 d. m.

Aradu, " 5.46 dem. 8.02 "

Semeri'a-Petrosieni. Petrosieni-Semeri'a.

Semeri'a pleca 2.55 d. m. Petrosieni pl. 7.10 dem.

Petrosieni sos. 7.12 " Semeri'a sos. 11.52 a. m.

Calea ferata Noad-Ostica.

Debretniu-M.-Sziget.

Debretniu pleca 4.12 d. m. 4.— nóptea

Satu-mare, sosește 9.33 sér'a 8.08 demin.

Királyháza, " 12.31 nóptea 10.03 a. m.

M.-Sziget, " 5.26 dem. 1.48 d. m.

M.-Sziget-Debretniu.

M.-Sziget pleca 8.34 sér'a 11.31 a. m.

Satu-mare sos. 5.45 dem. 4.33 d. m.

Debretniu, " 11.50 a. m. 9.07 sér'a